

Beslutning om å utelukke Bolloré SE

Desember 2025

1 Innledning

KLP og KLP-fondene har besluttet å utelukke Bolloré SE og Compagnie de l'Odét fra sine investeringer i desember 2025. Utelukkelsen er basert på kriteriet om uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til eller er selv ansvarlige for (...) «*grove eller systematiske brudd på menneskerettigheter*».

KLPs vurdering av selskapenes medvirkning er basert på Etikkrådets anbefaling om å utelukke selskapene fra Statens pensjonsfond utland¹ og egen dialog med Bolloré SE. Det noteres at hovedstyre i Norges Bank, i stedet for utelukkelse har bedt Norges Bank Investment Management (NBIM) om å følge opp selskapenes håndtering av menneskerettighetsrisiko, arbeidsforhold og seksuell trakassering gjennom eierskapsutøvelse i en periode på to år².

2 Etikkrådets undersøkelser

Bolloré SE og morselskapet Compagnie de l'Odét er holdingselskaper notert på Euronext børsen i Paris. Compagnie de l'Odét eier om lag 70 prosent av aksjene og 80 prosent av stemmerettighetene i Bolloré SE. Bolloré SE har betydelige eierinteresser i Socfin (39.75 prosent), et selskap som drifter gummi- og oljepalmeplantasjer i flere land i Afrika og Asia. Gjennom datterselskapet til Socfin, holder Bolloré 34.4 prosent i Socfinaf som er kontrollerende eier av Socapalm, et selskap som drifter plantasjene i Kamerun.

Etikkrådets anbefaling er hovedsakelig basert på undersøkelser av Socapalms plantasjedrift i Kamerun som ble gjennomført ved hjelp av konsulenter og inkluderte blant annet feltbesøk til plantasjene.

Under følger et sammendrag av Etikkrådets funn fra undersøkelsene. Tilrådommen kan leses i sin helhet på etikkradet.no.

«Etikkrådets egne undersøkelser av Socapalms plantasjedrift i Kamerun viser grove normbrudd, herunder utstrakt seksuell trakassering av kvinner begått av arbeidsledere og vektere på plantasjen. Overgrepene rammer kvinner som arbeider på eller ferdes i eller i nærheten av Socapalm-plantasjene. Mer enn halvparten av Socapalms arbeidsstyrke er innleid eller dagarbeidere. Nesten ingen av dem har arbeidskontrakter, de tjener mindre enn minstelønn, trekkes i lønn for trygdeytelser de ikke mottar, og kan ansettes og sies opp vilkårlig. For kvinnene blir seksuelle ytelser et middel for å få jobb eller unngå å bli sagt opp. Socapalm har videre utvidet plantasjen på områder som tilhører lokalsamfunnene og gjort tilgangen til deres eiendommer vanskelig, noe som svekker livsgrunnlaget for befolkningen.

Liknende menneskerettighetskrenkelser har i mange år også vært rapportert ved flere av Socfins plantasjer i Liberia og Sierra Leone. Etikkrådet mener at Cie de l'Odét og Bolloré medvirker til disse normbruddene som både er grove og systematiske.

¹ <https://etikkradet.no/compagnie-de-lodet-se-og-bolloré-se/>

² <https://www.nbim.no/no/nyheter-og-innsikt/presserom/pressemeldinger/2024/beslutninger-om-observasjon-utelukkelse-og-eierskapsutovelse/>

Verken Cie de l'Odét eller Bolloré har bidratt med informasjon i saken. Selskapene fastholder at de som minoritetseiere i Socfin ikke har noen innflytelse over hvordan plantasjene drives. Mangelen på formell kontroll over plantasjeselskapene er ikke avgjørende for rådets vurdering. Cie de l'Odét er kontrollerende eier i Bolloré. Bolloré har og har alltid hatt en vesentlig eierandel i Socfin og Socfinaf. Toppledelsen i Bolloré har sittet i styret i Socfin siden 1990 og i Socfinaf siden 1993. Dette tilsier, etter Etikkrådets oppfatning, at Bolloré burde ha tilstrekkelig innflytelse til å forbedre situasjonen ved plantasjene dersom selskapet ønsket å prioritere dette. Det fremstår for rådet at verken Cie de l'Odét eller Bolloré erkjenner risikoen for å medvirke til alvorlige normbrudd knyttet til plantasjevirkomheten, og dermed heller ikke gjør noe for å få slutt på normbruddene. Rådet konkluderer med at dette gjør risikoen for at selskapene også fremover vil medvirke til alvorlige og systematiske menneskerettighetskrenkelser uakseptabel.»

3 KLPs vurdering

KLP har fulgt opp Bolloré SE som følge av tilrådommen fra Etikkrådet for å vurdere den fremtidige risikoen. I KLPs vurdering må det være en sammenheng mellom selskapets virksomhet og de aktuelle bruddene, og at selskapet enten må ha medvirket aktivt til bruddet eller kjent til bruddene uten å ha gjort tilstrekkelig for å forhindre dem. Normbruddene må være pågående, eller det må være en uakseptabel risiko for at bruddene kan skje i framtiden. KLP har lagt vekt på hva selskapet gjør for å forhindre brudd, herunder selskapets retningslinjer for menneskerettighetsarbeidet og hvordan disse er gjennomført i praksis gjennom proaktive aktsomhetsvurderinger.

Bolloré har opplyst at selskapet som minoritetsaksjonær med en eierandel på 34,75 prosent ikke har operasjonell kontroll over Socfin. Dette innebærer at Socfins virksomhet ikke omfattes av Bollorés menneskerettighetsansvar ifølge selskapet.

Etter KLPs vurdering har Bolloré stor påvirkningskraft gjennom sin eierandel og direkte kommunikasjonskanaler gjennom styrerepresentasjon. Dette har også pågått over lang tid uten at selskapet kan forvisse at de har gjort reelle endringer. Tidsaspektet taler også for at det er lite selskapet vil foreta seg ettersom de har en klar manglende vilje til å forstå sin tilknytning.

I lys av Etikkrådets funnene og selskapets manglende vilje til å iverksette tiltak for å redusere risiko for normbrudd, vurderer KLP at det er uakseptabelt risiko for at selskapene medvirker til systematiske brudd på menneskerettighetene.

4 Beslutning

KLP og KLP-fondene utelukker Bolloré SE og Compagnie de l'Odét fra sine investeringer fra desember 2025.